

17. **Čp. 10** (kulturní památka). Původně Nový mlýn, který v roce 1878 koupil Markus Türk, obchodník se zbožím rukodělným a kartouny, a přestavěl ho na velkoryse řešený letohrádek v neorenesančním stylu s výrazným portikem ukončeným štítem. Zřídil zde veřejné lázně pro návštěvníky a obyvatele letoviska, které pravděpodobně zanikly se změnou majitele na konci 19. století. Vila však svým průčelím dodnes lázeňskou architekturu připomíná. Na počátku 20. století prošla úpravami, při kterých byly přistavěny i věže k zahradní frontě. Výstavnost domu ocenili i Marie a Mořic Lobkowiczovi pobývající zde ve 20. letech 20. století.

18. **Čp. 124** (kulturní památka). Ivan Čížek, hoteliér a společník Pražské ledařské společnosti, vlastnil vilu, která byla součástí vznikajících restauračních pavilonů Maxmiliánka už v roce 1896. Celkově vyvážená stavba spojuje architektonické články vycházející z historizujících stylů s prvky alpské lidové architektury. Vila byla umístěna v rozsáhlé architektonicky komponované zahradě s řadou vodních prvků. Sousední hotel včetně výletní restaurace byl zdevastován po roce 2000.

19. **Čp. 100**. Menší nájemní domek téměř čtvercového půdorysu byl postaven v roce 1875 Václavem Rechem. Další majitel Moritz Nachod, obchodník s koženými zaječímí a potřebami kloboučnickými, dal přistavět v roce 1880 dvě boční křídla navržená stavitelem Antonínem Kubrem. Vznikly tak nové místnosti k pronajímání, i společný salon. Advokát Eduard Friedmann, vlastník vily od roku 1910 (bratr Maxe viz čp. 112), zřídil v zadním traktu vily v následujícím roce vodovod a toalety a v patře dokonce „slunečné lázně“ s prosklenou podlahou do koupelen.

20. **Čp. 12**. Klasicizující nájemní vilu s několika byty dal postavit Václav Fingerhut v roce 1876. O čtyři roky později provedl menší stavební úpravy další majitel Siegfried Böhm, obchodník se zbožím střízným a bílým prádlem.

21. **Čp. 15**. Přízemní domek přestavěl v roce 1898 Sigmund Böhm dle návrhu architekta Bohumila Štěrbý na klasicizující vilu s prvky alpského stylu. Pozdějšími majiteli byla rodina Schmieдова a dědici Sternschussoví, spolumajitelé továrny na filtry a pivovarské stroje. Dům byl na konci 20. století značně zdevastován a obnoven generální rekonstrukcí v letech 2006–2008.

22. **Čp. 118**. Nájemní letní vilu Boženu situovanou ve svahu Tichého údolí a členěnou na čtyři bytové jednotky se samostatnými vchody dali vystavět Viktor a Božena Nováková v roce 1894. Vila si zachovala charakter z doby vzniku a jako jedna z mála uchovává ve své zahradě i původní dřevěný altán.

23. **Čp. 125** (kulturní památka). Vilu v eklektickém stylu s výraznějšími prvky neorenesance, vnitřně členěnou na velké byty v obou podlažích, navrhl pro rodinu Haurowitzových architekt Josef Blecha, dle vnošení na fasádě, v roce 1897.

24. **Čp. 110** (kulturní památka). Roku 1874 zakoupili rozsáhlý pozemek Sigmund a Theresia Haurowitzovi, majitelé továrního skladu Kosmonoských kartounů a obchodu se zbožím rukodělným, a vystavěli zde dvě letní vily (čp. 110 a 125), které rodina vlastnila až do roku 1942. Vilu ve stylu pozdního klasicismu s výraznými prvky lidové architektury, orientovanou do ulice, projektoval v roce 1882 František Pavíkovský. Zajímavostí je terasovitá zahrada se vzácnou vegetací.

25. **Čp. 60**. Původně viniční grunt dal přestavět po roce 1888 stavitelem Ferdinandem Víškem do alpského stylu císařský rada Josef Gottwald, prokurista firmy Ignatz Gottwald, obchod s víněným a bavlněným zbožím, dřevěným a železným nábytkem, výroba deštníků a slunečníků, obstaravatelství a zasilatelství. Fasáda je členěná štukovou bosází a rustikou, zachovalé jsou dřevěné podstřešní kříže a prosklená veranda. Zahrada stále patří k nejhezčím v údolí.

26. **Čp. 79**. Vila Mia (Laura), zřejmě nejstarší letní nájemní vila v Tichém údolí, byla postavena již před rokem 1850. Stylově byla ovlivněna neorománským tvaroslovím. Majitelé pocházeli z vrstev významných pražských obchodníků a továrníků, např. Josef Schubert, obchodník se zbožím materiálním a kořením, ovocem jižním, lahůdkami a vínem nebo Carl Werfel, jednatel obchodu s moukou a firmy Keramo-Elfenitfabrik. Mia je spojována s pobytem Bedřicha Smetany na jaře 1857. Od počátku 20. let 20. století vilu vlastnil statkář Karel Vocílka, který ji pojmenoval podle své manželky – Laura.

27. **Čp. 192**. Původní letní vilu postavenou po roce 1871 nechal přestavět v klasicizujícím stylu s prvky geometrické secese roku 1913 architektem Maxem Spielmannem Julius Sonnenschein, obchodník s chmelem a plodinami, sladem, ječmenem a smolou. Vila nese jméno Alice po manželce majitele.

28. **Čp. 81**. Malá Sakura, vila přestavěná z menšího domu „U Zlatohlávků“ v letech 1924–1925 architektem Antonínem Landou pro japonského Joe Hlouchu. Šlo o jedinečný příklad japonerie snad až evropského významu. Typické znaky japonské architektury s dřevěnými štíty s motivy draků a projmutými střechami byly aplikovány i v drobných stavbách v přilehlé zahradě. Dům inspiroval dalšího majitele vily Josefa Jirouška ke stavbě sousedního japonského hotelu Sakura v letech 1926–1928. Stavbu vedl roztocký stavitel František Illich. Hotel byl nechtlivě přestavěn v 70. letech 20. století.

29. **Čp. 108**. Dům je situován na místě starší letní vily „Milady“ navržené architektem Františkem Buldrou v roce 1880, která byla zbourána v roce 1937. Vila v romantickém odstínu pozdního funkcionalismu obklopená terasovitou zahradou byla vyprojektována v roce 1938 dle návrhu Jiřího Gočára.

Historické vily v Tichém údolí

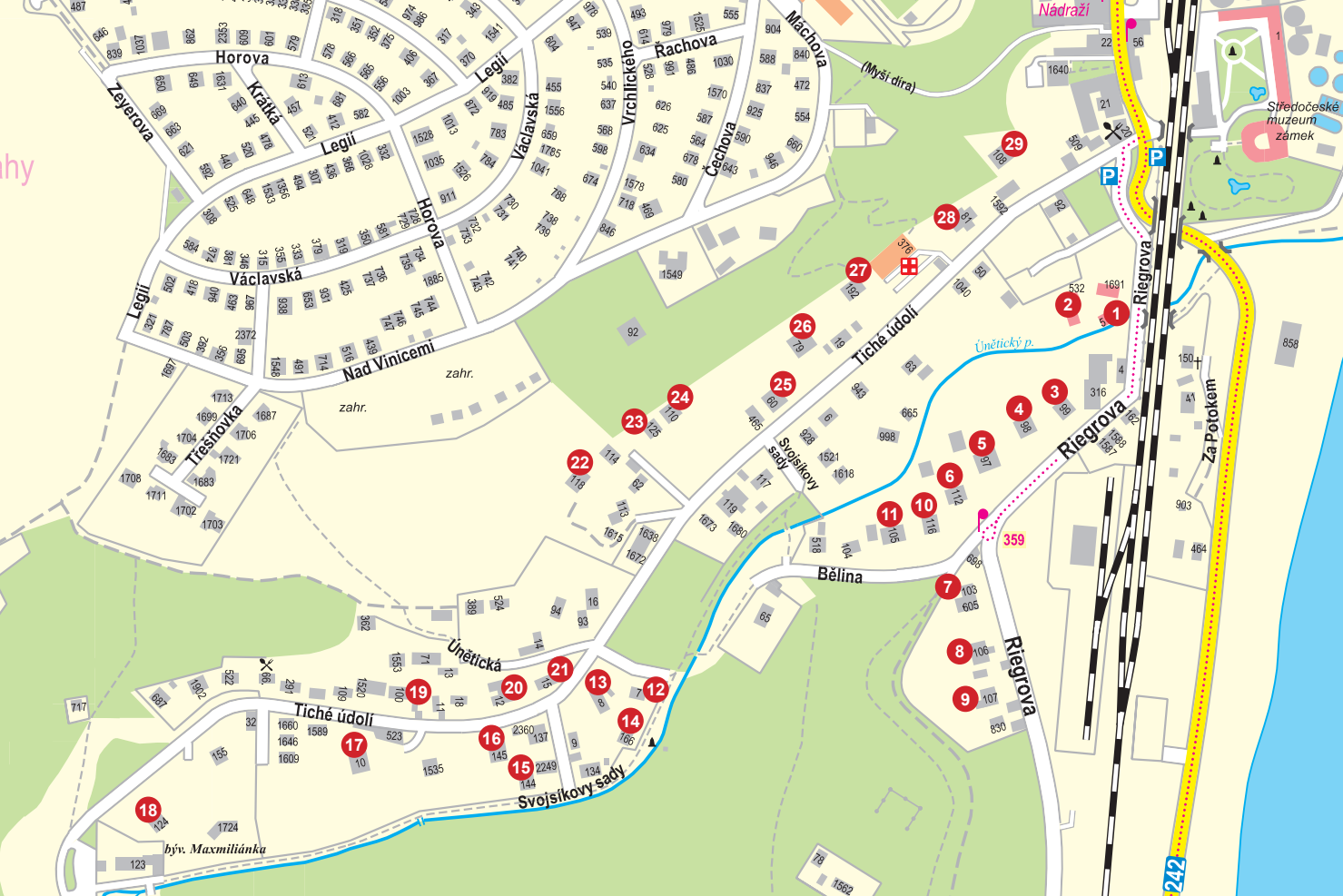
Roztokám náleží titul nejstaršího vilového letoviska v okolí Prahy. Rozhodujícím podnětem pro rozvoj území bylo zprovoznění Severní státní dráhy Praha–Dražďany v roce 1851. Železnice zásadně změnila život do té doby poklidného venkova. Nevelká obec na levém břehu Vltavy, s táhlou roztroušenou vesnickou zástavbou a přirozenou dominantou panského zámku, se stala vyhledávaným výletním místem. K návštěvám lákala rozmanitá krajina s řekou, strmými svahy a háji, loukami, ovocnými sady a vinicemi. Hlavní proud nové výstavby se koncentroval stranou od jádra vesnické zástavby v údolí Únětického potoka, které bylo od konce 19. století nazýváno Tichým údolím. Majitelé letních vil patřili mezi vyšší střední třídu, byli to především pražští obchodníci a továrníci židovského původu, z nichž většina nepřežila holocaust. První dodnes dochovaná letní vila Mia byla postavena v polovině 19. století. Největší rozkvět letovisko prožívalo v poslední třetině 19. století.

Roztoky v květu

■ **Město Roztoky** • Nám. 5. května 2, 252 63 Roztoky, tel.: 220 400 211, e-mail: mu@roztoky.cz, www.roztoky.cz
 ■ **Středočeské muzeum v Roztokách u Prahy, p. o.** • Zámek 1, 252 63 Roztoky, tel.: 233 029 011, 233 029 055 – Informační centrum, e-mail: muzeum@muzeum-roztoky.cz, ic@muzeum-roztoky.cz
 ■ Autorka fotografií: Daniela Vokounová ■ **Grafika, tisk: Žaket, kartografické vydavatelství** • Slánská 381/10, 163 00 Praha 6

štukem bohatě zdobená okna. O tom, že dům byl určen k letním pronájmům, svědčí vnitřní dispozice s více byty.

8. Čp. 106. Vila postavená v roce 1882 pro Vincence Micka, c. k. dvorního dodavatele pian a majitele obchodu s piany v Praze, který ji vlastnil až do 30. let 20. století. Alpský styl charakterizovala i původní uzavřená dřevěná veranda v patře, která na počátku 20. století podlehla přírodním vlivům a dřevokazné houbě. V zahradě byl zároveň s vilou postaven dnes zrekonstruovaný domek pro zahradníka.
9. Čp. 107. Vilu alpského stylu s původně otevřenými verandami projektoval v roce 1882 stavitel František Pavíkovský pro Morice Ornsteina, společníka firmy Moric a Jindřich Ornstein, obchod s indigem, barvivý, lučebninami v Praze. Od počátku 20. století vilu vlastnil velkostatkář Bedřich Procházka, který ji upravil pro celoroční bydlení.
10. Čp. 116. Vilu Bělu, stavbu s prvky eklekticismu, postavil roku 1894 Josef Mladějovský, magistrátní úředník, a dal jí jméno po své druhé manželce. Ulice byla podle vily pojmenována Bělina roku 1896. Stavitel Alois Elhenický projektoval v roce 1905 přístavbu verandy pro dalšího majitele Alfréda Herzfelda, ředitele České banky Union.
11. Čp. 105. Vila, navržená stavitelkem Josefem Veverou roku 1877 jako nový „letohrádek“ pro Annu Husovou, nese prvky alpského stylu. Vnitřní dispozice jednoznačně ukazují na nájemní dům s více byty. Od roku 1903 byla vlastníkem rodina Davida Trollera, obchodníka se zbožím kožišnickým v Praze. Jeho vnučka Mia Münzerová, která emigrovala do Ameriky, zveřejnila vzpomínky na Roztoky v knize Stále sním o Praze (2000).
12. Čp. 7. Pražský advokát Alfréd Daniel Hamburger zakoupil rozsáhlý pozemek v Tichém údolí, sahající těsně k Únětickému potoku, i se stávajícími menšími domky ze 70. let 19. století (přestavěny na vily čp. 7, 8, 9, 166). Novostavba pozdně secesní vily čp. 7 byla postavena stavitelkem Josefem Fiedlerem v letech 1908–1909. Hamburger držel roztocké vily jen několik let, poté měnily majitele. Z pozdějších obyvatel domu nesmíme zapomenout na právníka Adolfa Procházku, předsedu Právní rady čs. exilové vlády v Londýně, 1945–1948 ministra zdravotnictví a jeho manželku, Helenu Koželuhovou, neteř bratří Čapků.
13. Čp. 8. Dvoupodlažní nájemní letní vila s více byty a s dochovaným výřezávaným dřevěným štítem a otevřenými balkony byla postavena kolem roku 1909 pravděpodobně Josefem Fiedlerem. Dům získala dražbou v roce 1924 Lidová záložna v Praze, která ho vlastnila až do roku 1940.
14. Čp. 166. Rodinná letní vila s geometricky pojatou fasádou byla postavena stavitelkem Josefem Fiedlerem v roce 1911. V roce 1918 zakoupil vilu velkoobchodník Viktor Glauber. Žila zde i rodina spisovatele a publicisty Oskara Singera.
15. Čp. 144. Stavitel Antonín Gabriel navrhl letní vilu v roce 1905. Vila, situovaná v těsné blízkosti Únětického potoka, byla vystavěná v konzervativním, pozdně eklektickém stylu s historizujícími prvky doplněnými detaily alpské architektury. Pozdějším významným majitelem byl Emil Utitz, profesor psychologie a estetiky (za války vedl terezínskou ústřední knihovnu). Ten dal ve vile upravit architektem Rudolfem Poštou v roce 1937 vnitřní dispozice upřednostňující soukromí obyvatel.
16. Čp. 145. Letní vila investora a stavitelky Antonína Gabriela postavená kolem roku 1905 byla projektována jako nájemní dům s více byty. Na jejím průčelí jsou užity prvky odvozené z renesanční architektury, ale zároveň nese znaky secese. V průběhu následujícího desetiletí byly zjednodušeny štíty a přistavěna střední terasa do zahrady. Ve 20.–30. letech 20. století patřila vila právníku Adolfu Krýsovi, členu správní rady Kinematografického družstva a Biografie, a. s.

1. Čp. 5. Braunerův mlýn, původně zvaný Malý mlýn na Únětickém potoce, zakoupili jako letní sídlo roku 1861 František August Brauner, právník, poslanec Říšské rady a Sněmu Království českého, a jeho žena Augusta. V roce 1883 byl přestavěn na nájemní vilu. V držení rodiny zůstal do 70. let 20. století. V současnosti jej užívá Středočeské muzeum.
2. Čp. 532. Ateliér Zdenky Braunerové byl postaven v letech 1903–1904. Stavbu navrhla umělkyně sama, inspirována nejen ateliérem Františka Bílka v Chýnově, ale i architekturou anglických venkovských domů. V roce 1974 jej koupilo Středočeské muzeum. Od roku 2005 slouží jako stálá expozice života a díla Zdenky Braunerové.
3. Čp. 99. Bráfova vila projektovaná v roce 1874 v oblíbené kombinaci klasicistního a alpského stylu stavebním inženýrem Antonínem Rosenbergem. Prvním majitelem byl Leopold Kraus, obchodník se zbožím přýmkařským a podšívkovým i bavlnou k pletení, zástupce berlínské lučební prádely Judlínovy. Roku 1903 vilu zakoupil Albin Bráf, děkan právnické fakulty Karlo-Ferdinandovy univerzity, poslanec českého zemského sněmu, ministr orby v letech 1911–1912, společně s manželkou Libuší Bráfovou, roz. Riegrovou.
4. Čp. 98. Vilu v klasicistním stylu s alpskými prvky projektoval v roce 1874 Antonín Rosenberg, vrchní stavební rada ve státní službě v Čechách, pro svou

rodinu. Poslední z linie rodiny Rosenbergových právník Edvard Hartl držel majetek až do 60. let 20. století.

5. Čp. 97. Vila navržená v klasicistním stylu v roce 1874 Antonínem Rosenbergem pro Franze Menčíka. Roku 1890 byla vila přestavěna v pozdním novorenesančním stylu pro nového majitele Sigmunda Schlesingera, zástupce společnosti Kotva, přednostu pojišťovny Kotva a předsedu Pražské burzovní komory v Praze. Nová podoba domu nese stopy italské inspirace, konkrétně je patrný vliv toskánské vily s asymetricky připojenou vyhlídkovou věží.
6. Čp. 112. Vila projektovaná roku 1890 pražským stavitelkem Františkem Tichnou pro uzenáře Aloise Malého. Stavba je asymetrického půdorysu, eklekticky užívá klasicizující prvky kombinované s prosklenou dřevěnou verandou a mírně skloněnými střechami, obvyklými v alpském stylu. Od roku 1913 až do roku 1941 byl dům v držení rodiny Friedmannovy. Max Friedmann obchodoval s kávou a jeho žena Hermína byla společník firmou Alois Pelz a nást.
7. Čp. 103. Novorenesanční vilu postavil v roce 1877, dle vrocení na průčelí stavby, pražský stavitel František Pavíkovský, autor několika dalších roztockých vil. Původně měla vila po stranách boční lodžie s terasami, na které vedla